

Lypsylehmien teurastulokset vertailussa sekä lypsylehmien teuraskunnostuksen mahdollisuudet

Arto Huuskonen, Jarmo Mikkola, Janne Kaseva &
Katariina Manni, Luonnonvarakeskus

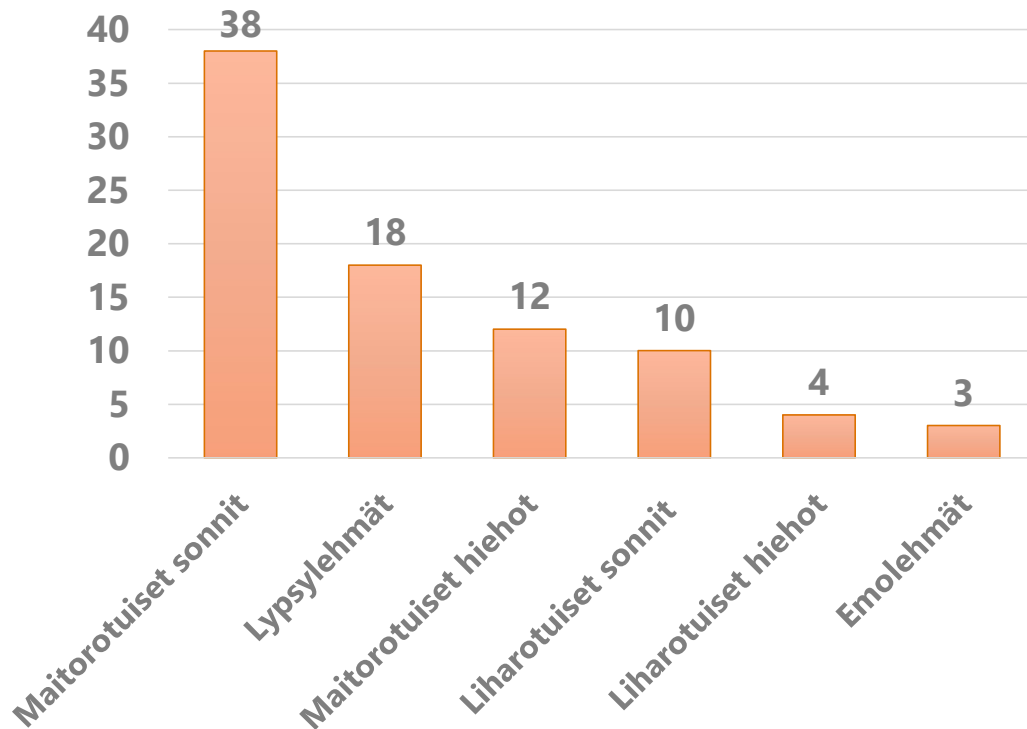
Nasa-hankkeen päätöswebinaari 31.3.2025

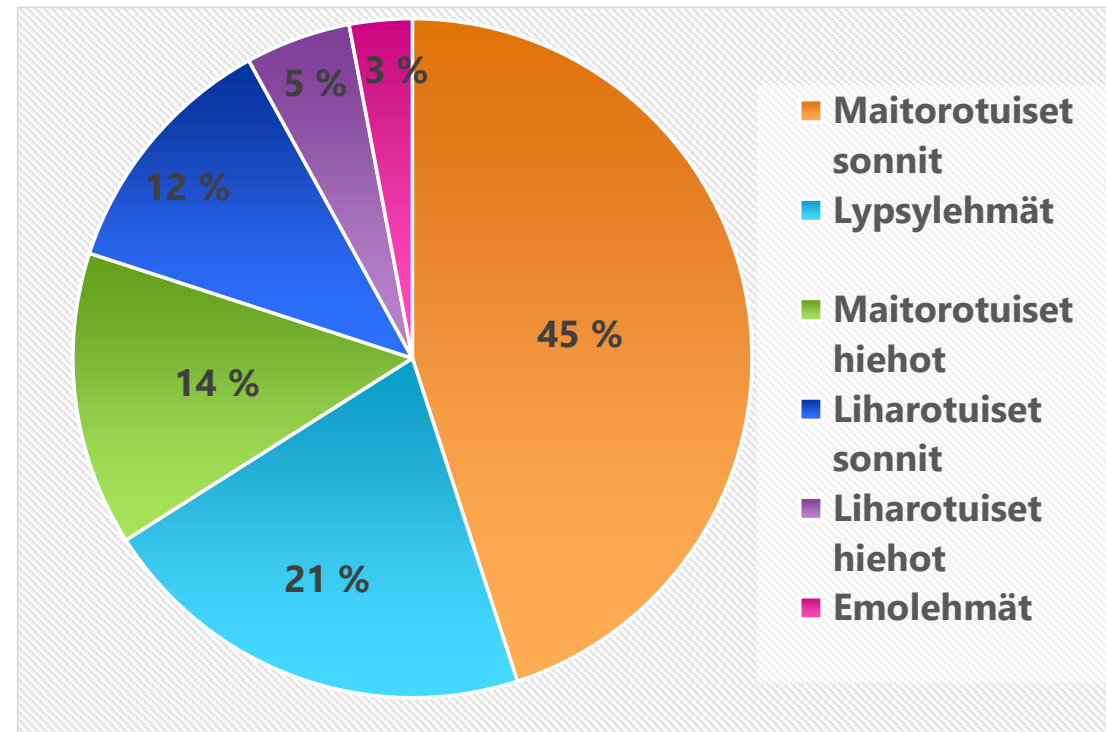
Maa- ja metsätalousministeriön Maatilatalouden kehittämisrahastosta (Makera) rahoittama hanke
Yritysrahoitus: Nautasuomi Oy, Snellmanin Lihanjalostus Oy ja HKFoods Oy

Lehmän lihalla on suuri merkitys Suomen naudanlihantuotannossa

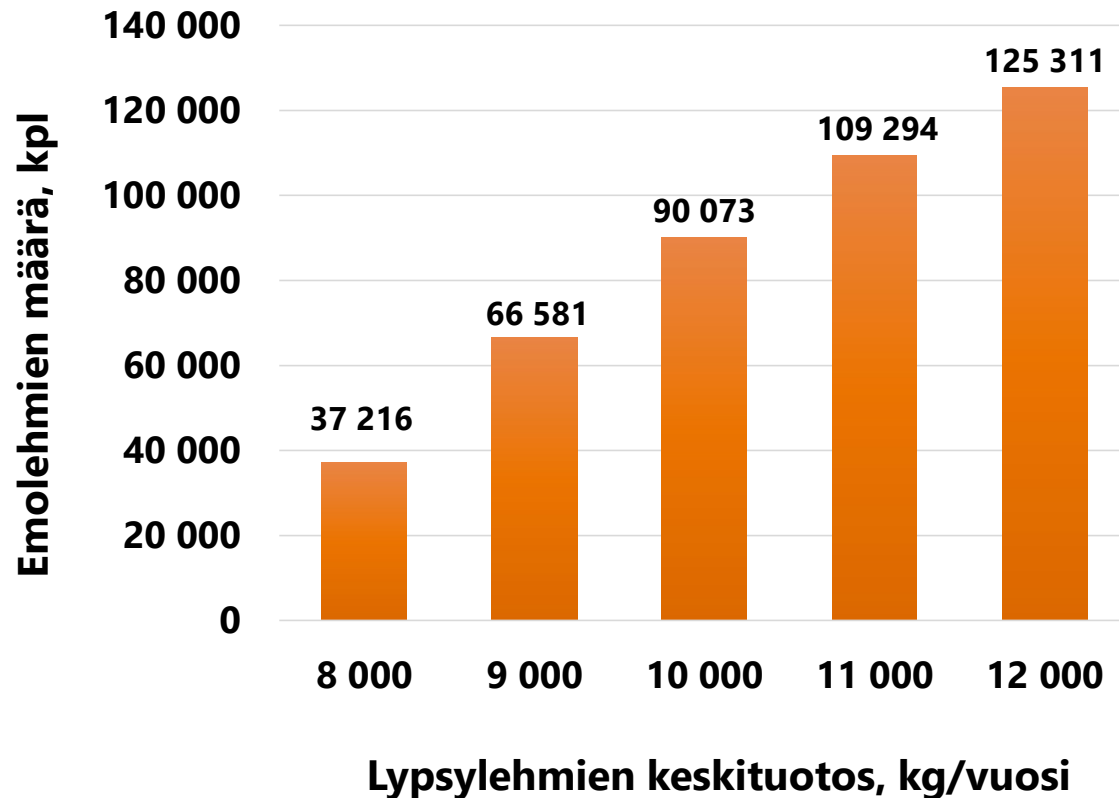

Kuva 1. Suomalaisen naudanlihantuotannon rakenne 2023, milj. kg (Luke 2024)

Kuva 2. Suomalaisen naudanlihantuotannon rakenne 2023, prosentuaaliset osuudet (Luke 2024)

Maidon- ja naudanlihantuotannon välinen yhteys – millä tuotostasoilla ja emolehmämäärillä olisimme omavaraisia naudanlihan suhteen (eli tuotanto noin 100 milj. kg vuodessa) ?

Jos keskiteuraspainot:

- maitorotuinen sonni 400 kg
- liharotuinen sonni 450 kg
- maitorotuinen hieho 325 kg
- liharotuinen hieho 350 kg
- lypsylehmä 295 kg
- emolehmä 340 kg

Lehmien teurastulokset

NaSa-hankkeessa haluttiin selvittää lehmien ruhojen teurasominaisuuksia ja mahdollisuuksia nostaa lypsylehmien teuraspainoja teuraskunnostuksen avulla.

Tarkastelussa Snellmanin Lihanjalostus Oy:lta saatu teurasaineisto (teuraslehmät ajalta 1.1.2021 - 31.5.2023)

Rotujen väliset erot teurastettujen lehmien ruhon laadussa ja teurassaannoissa

- Teuraspaino, kg
- Lihakkuus, EUROP
- Rasvaisuus, EUROP
- Ulkofilee, sisäfilee, entrecote, kokonaissaanto ja osuus lihasaannosta
- Sisäpaisti, paahtopaisti, kokonaissaanto ja osuus lihasaannosta
- Lajitelmat, kokonaissaanto osuus lihasaannosta

Teuraspainon ja teurasiän vaikutukset ruhon laatuun ja saantoihin

Lehmien teurasaineisto

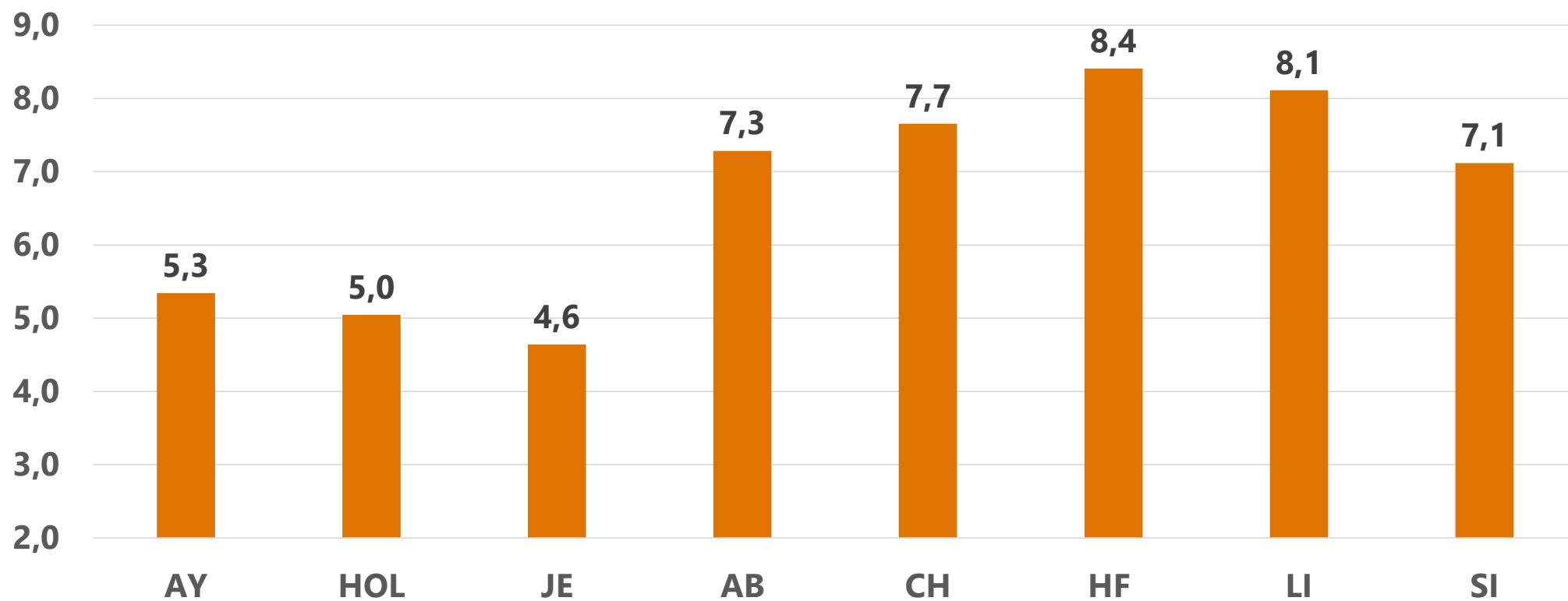
Lajitelmat N0, N2, N5, N6

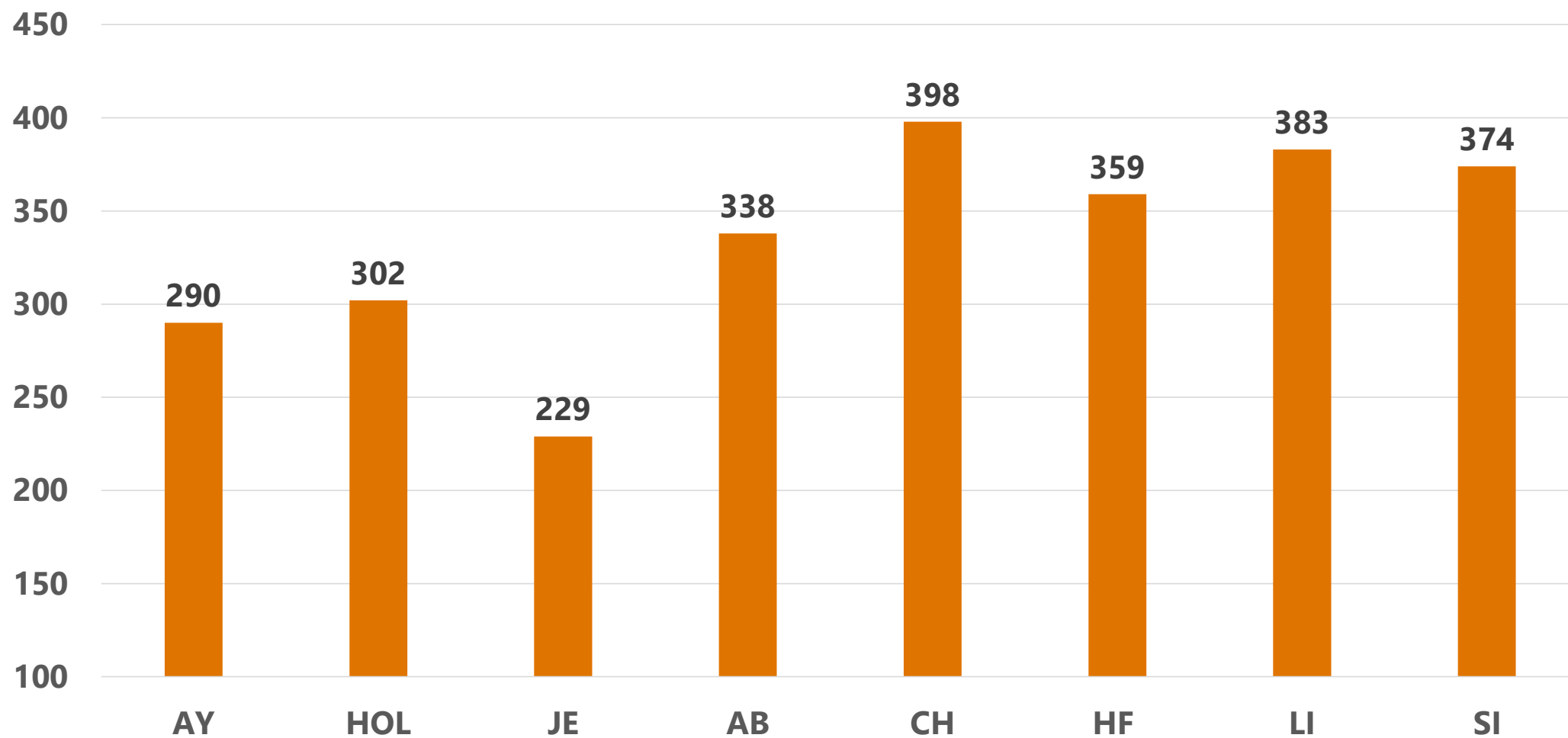
Riittävästi havaintoja Hol, Ay, Je, Li, Hf, Si, Ab ja Ch –roduista.

Rotu	Havaintoja, kpl
Holstein	7 522
Ayrshire	6 367
Jersey	64
Limousin	422
Hereford	180
Simmental	119
Angus	118
Charolais	93

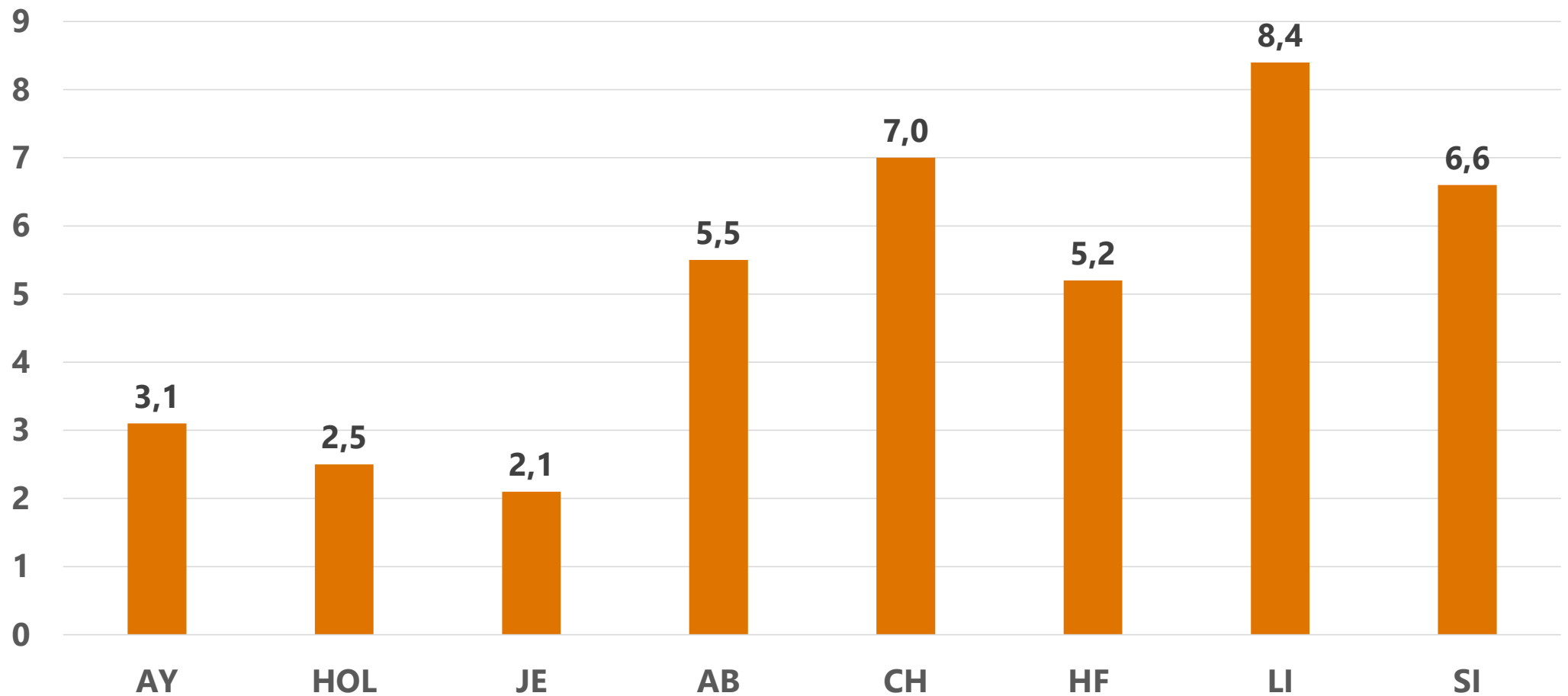
Teurasikä, vuotta

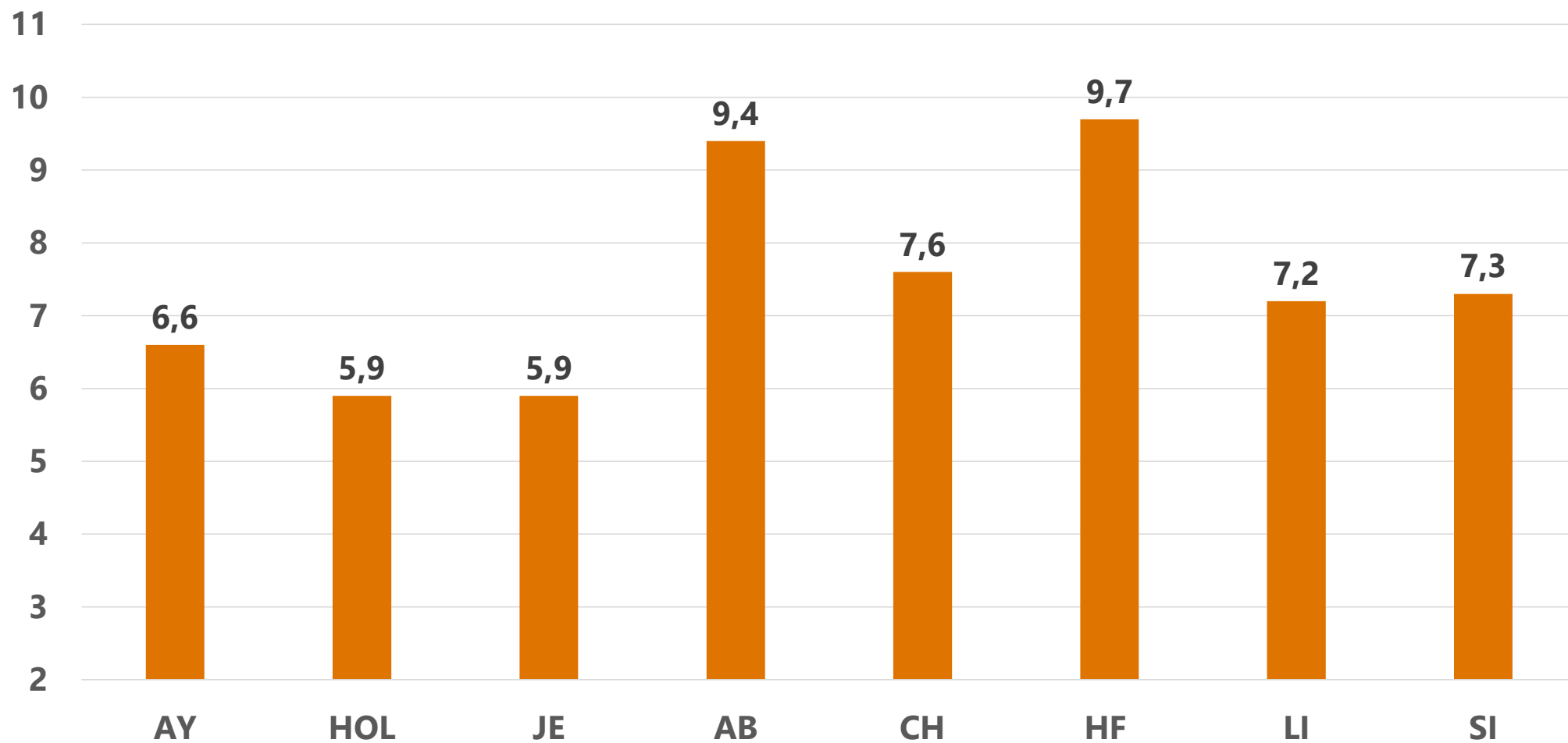
Teuraspaino, kg

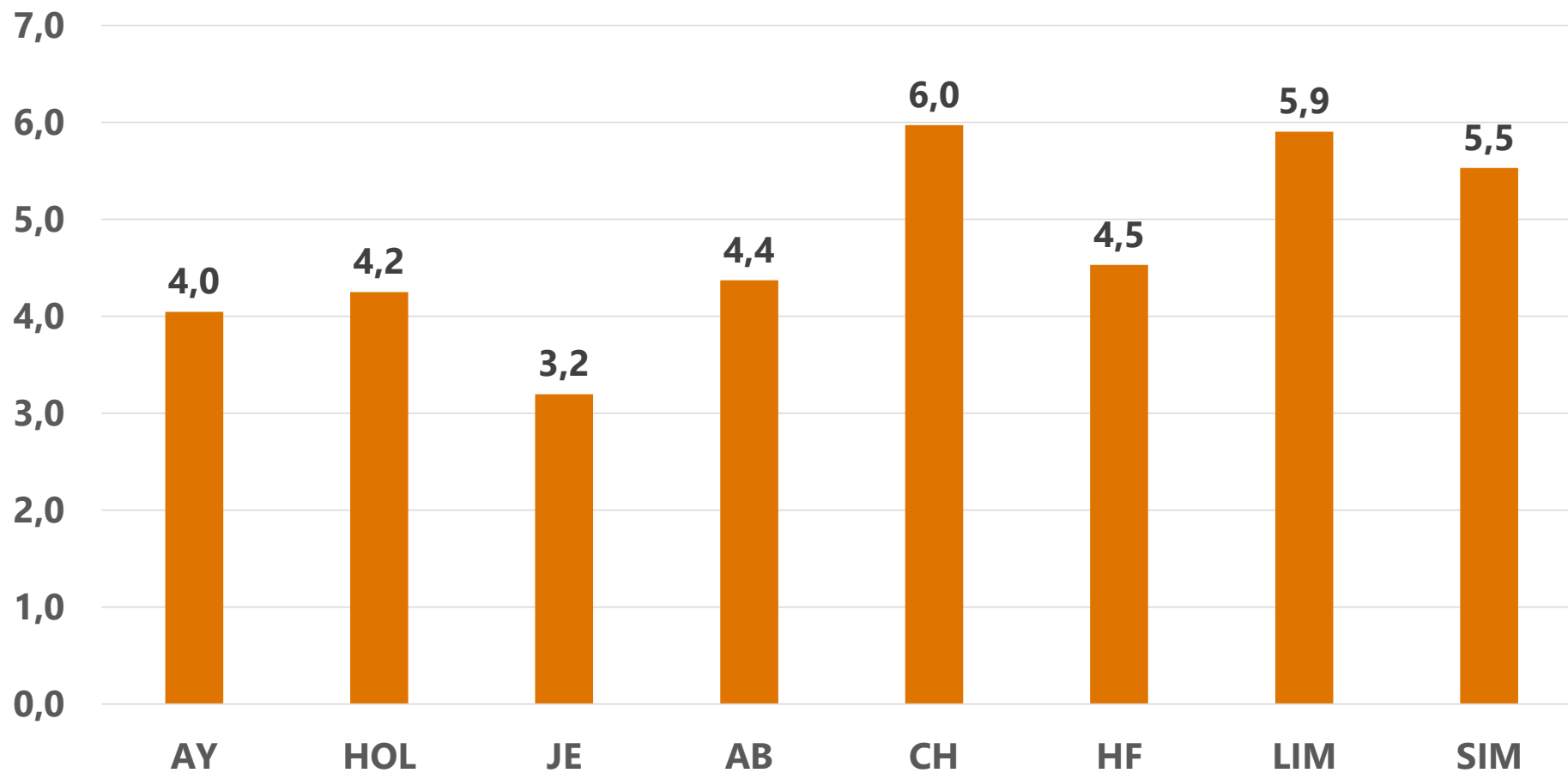
Lihakkuusluokka, EUROP

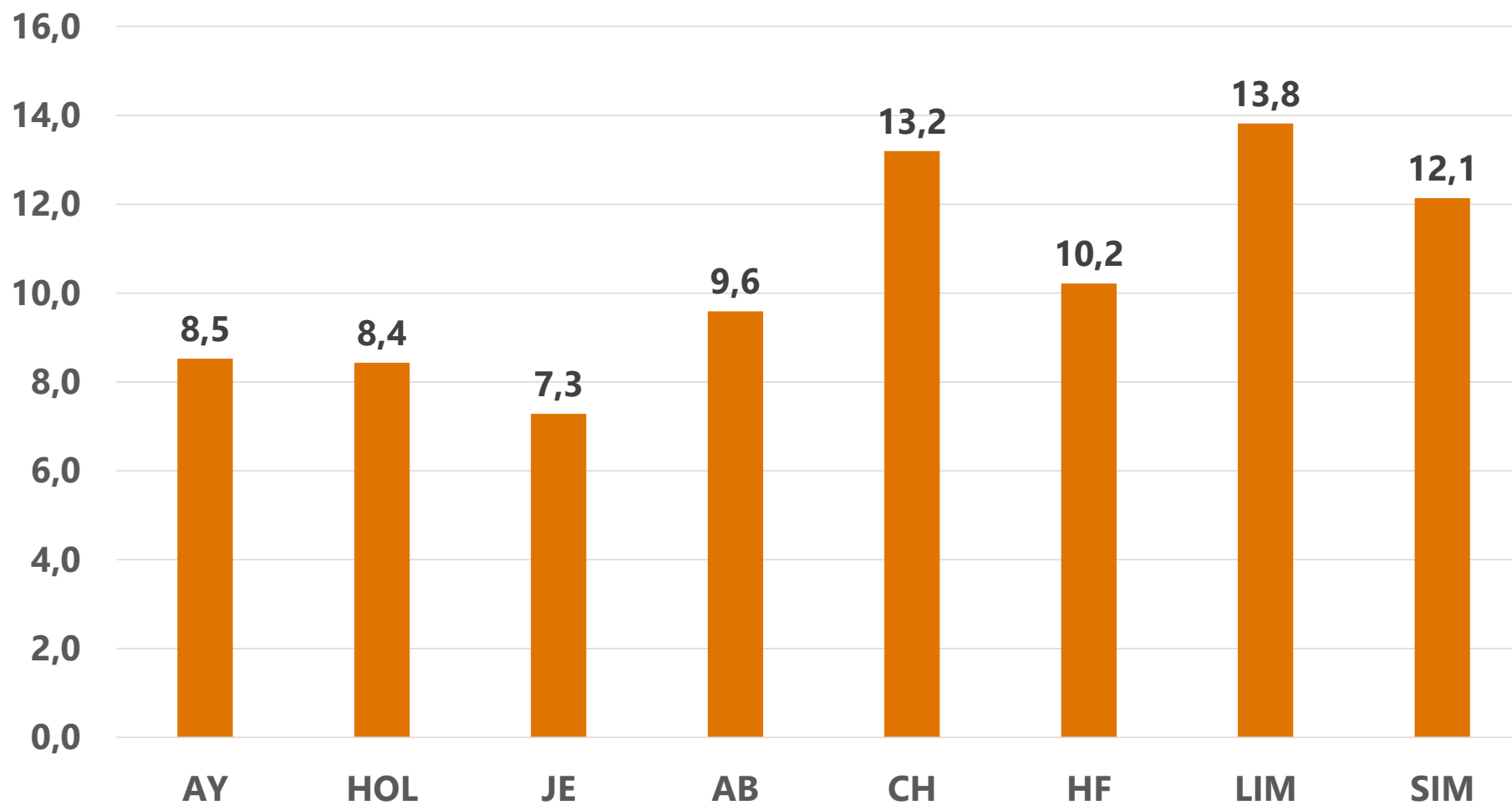
Rasvaluokka, EUROP

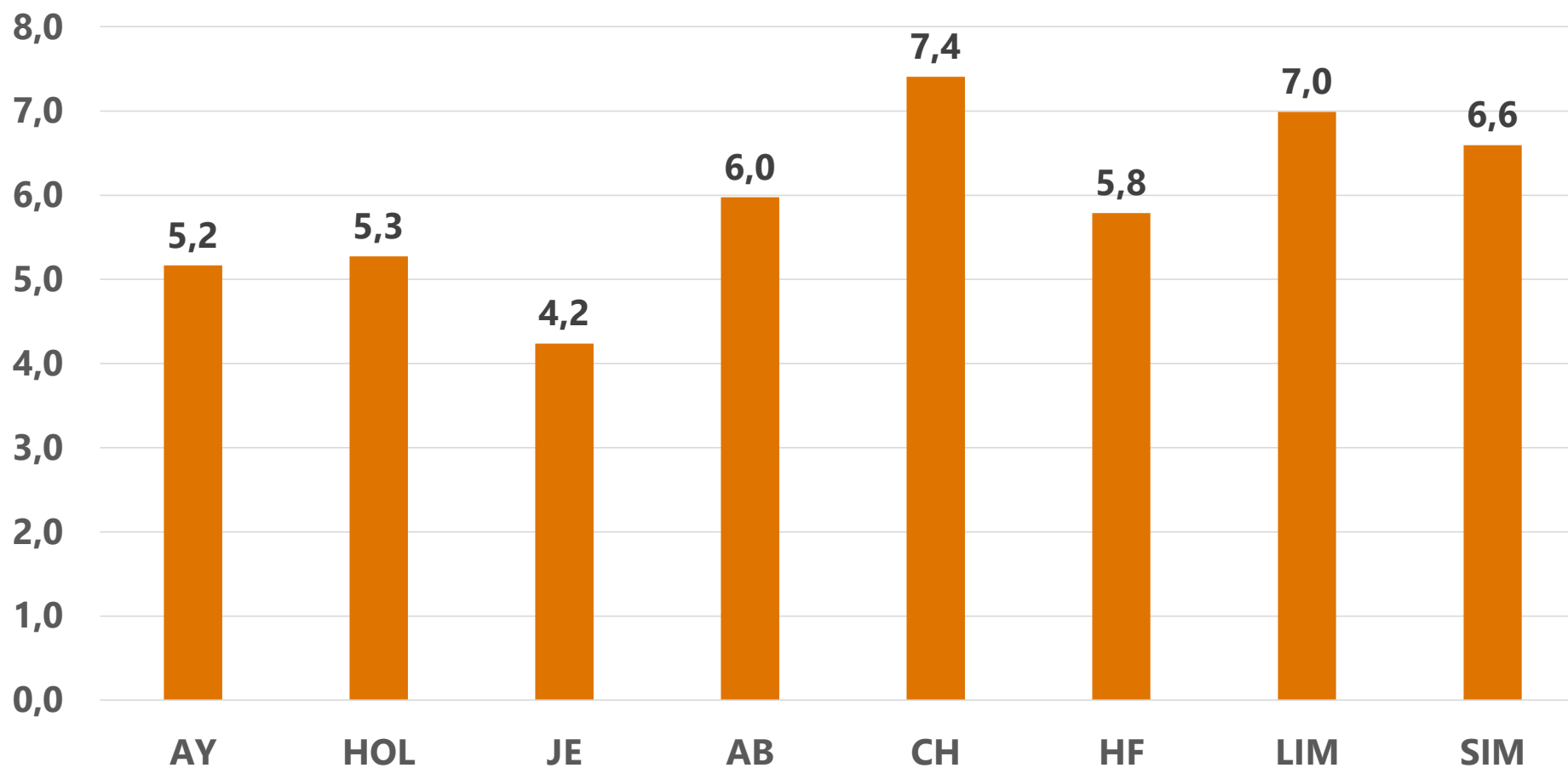
Sisäfileen saanto, kg

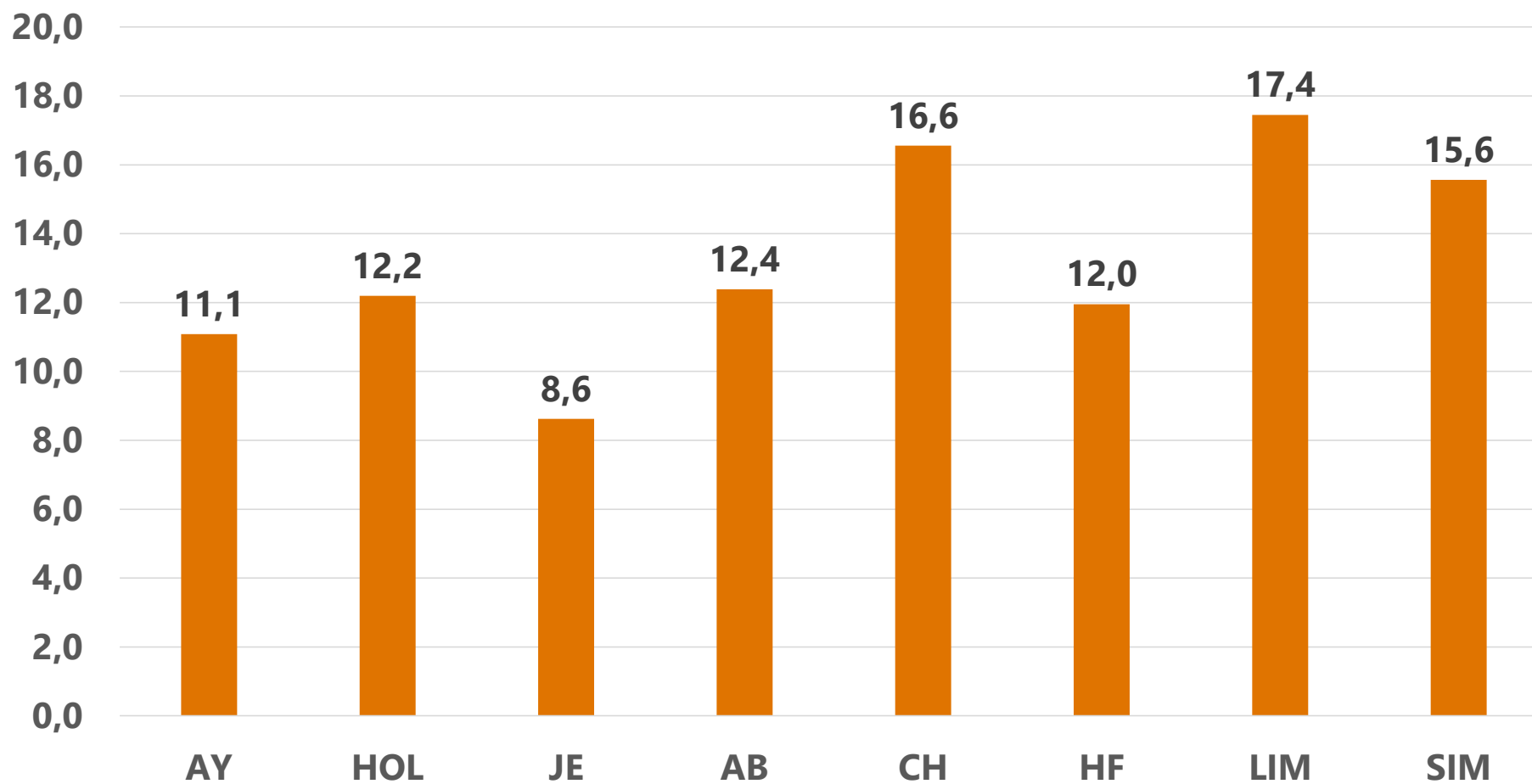
Ulkofileen saanto, kg

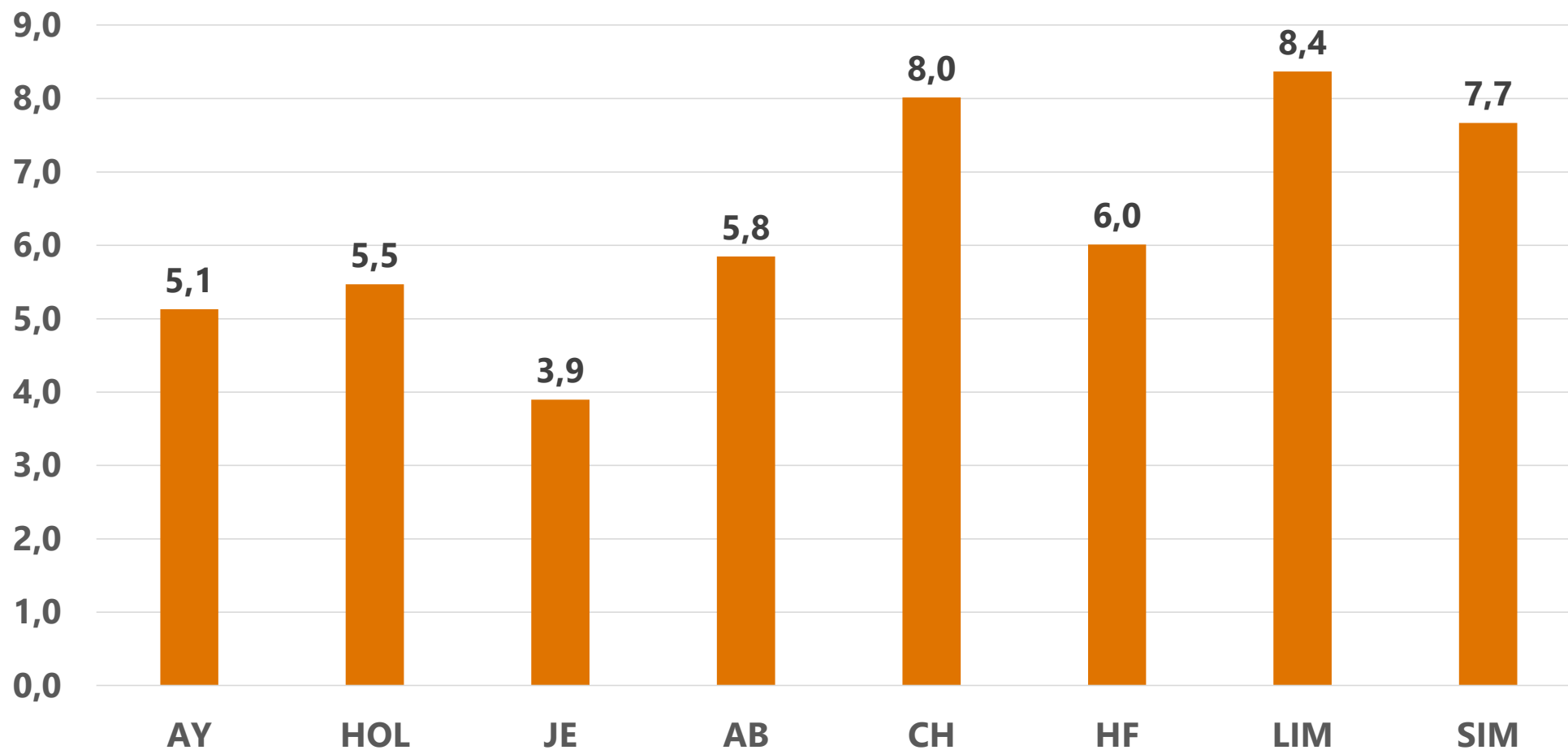
Entrecoten saanto, kg

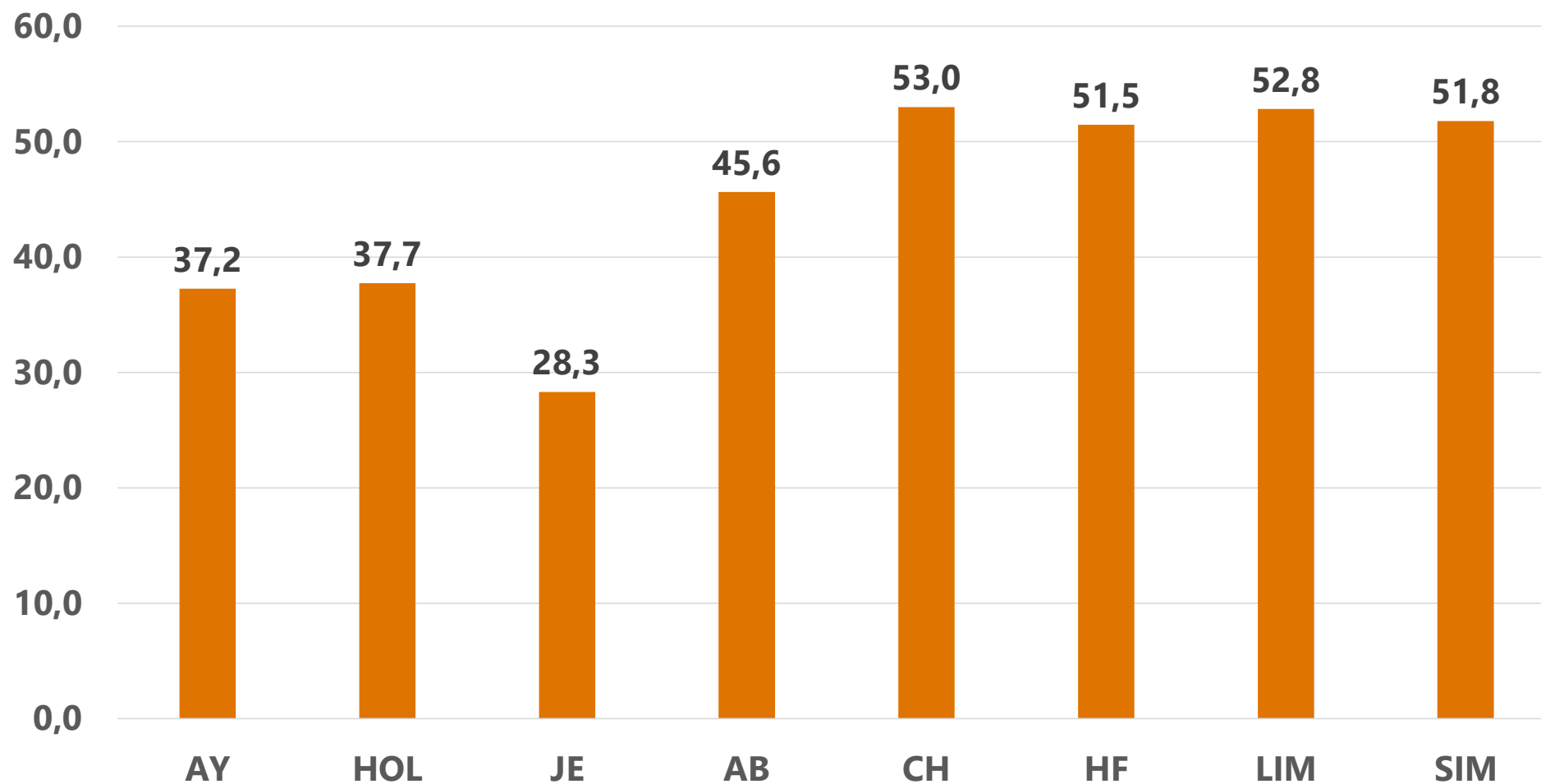
Sisäpaistin saanto, kg

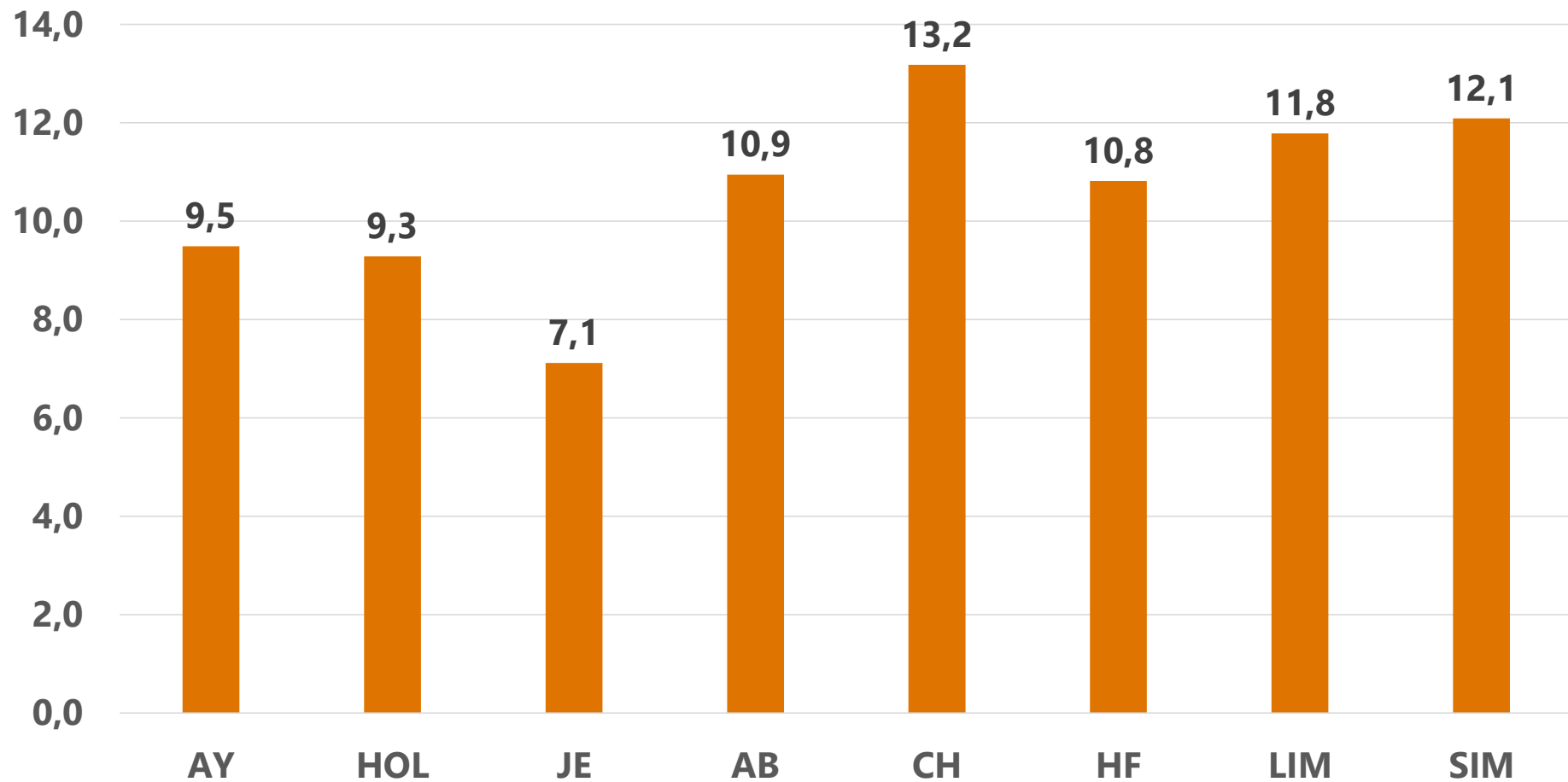
Paahtopaistin saanto, kg

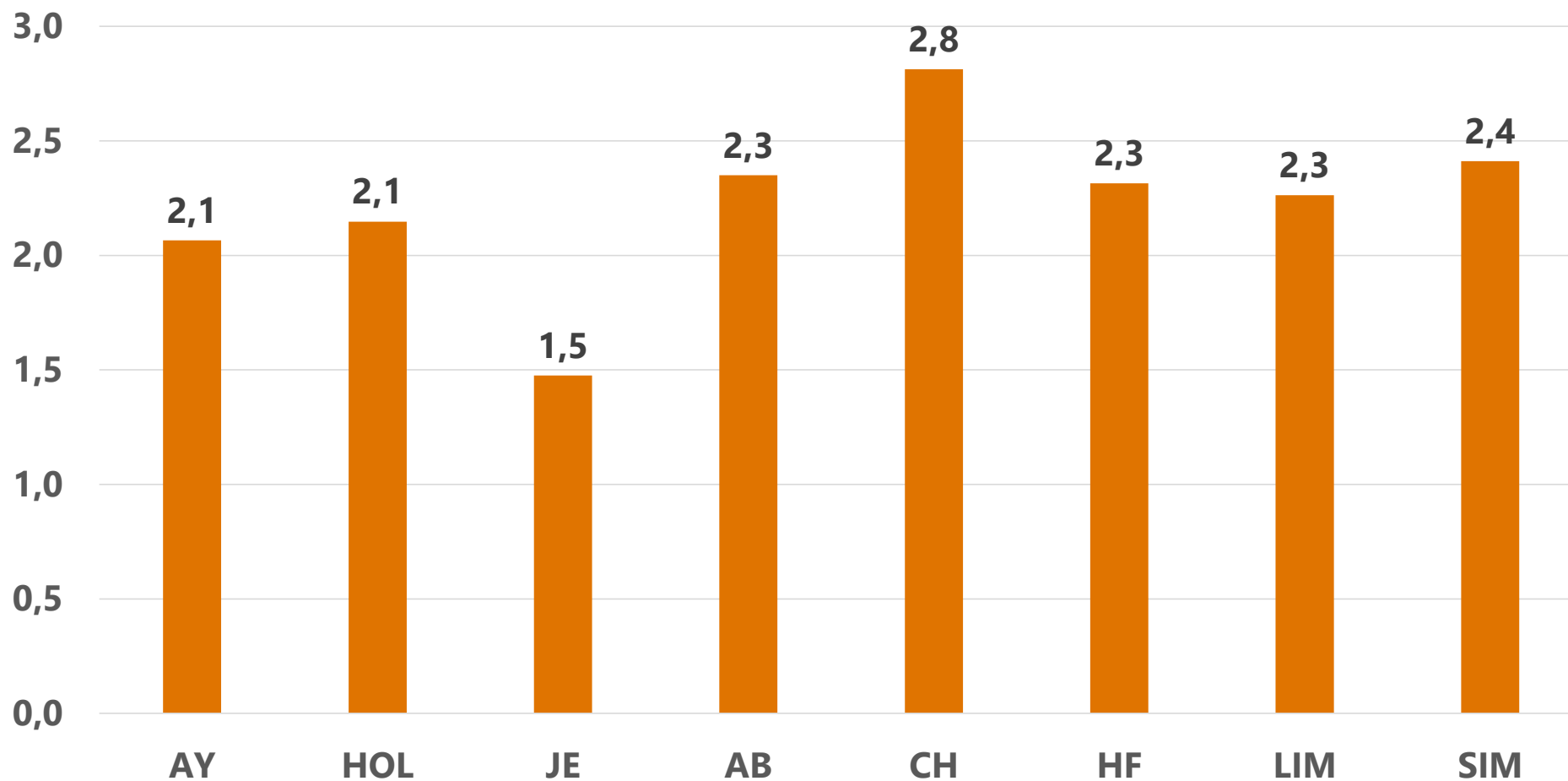
N0-lajitelman saanto, kg

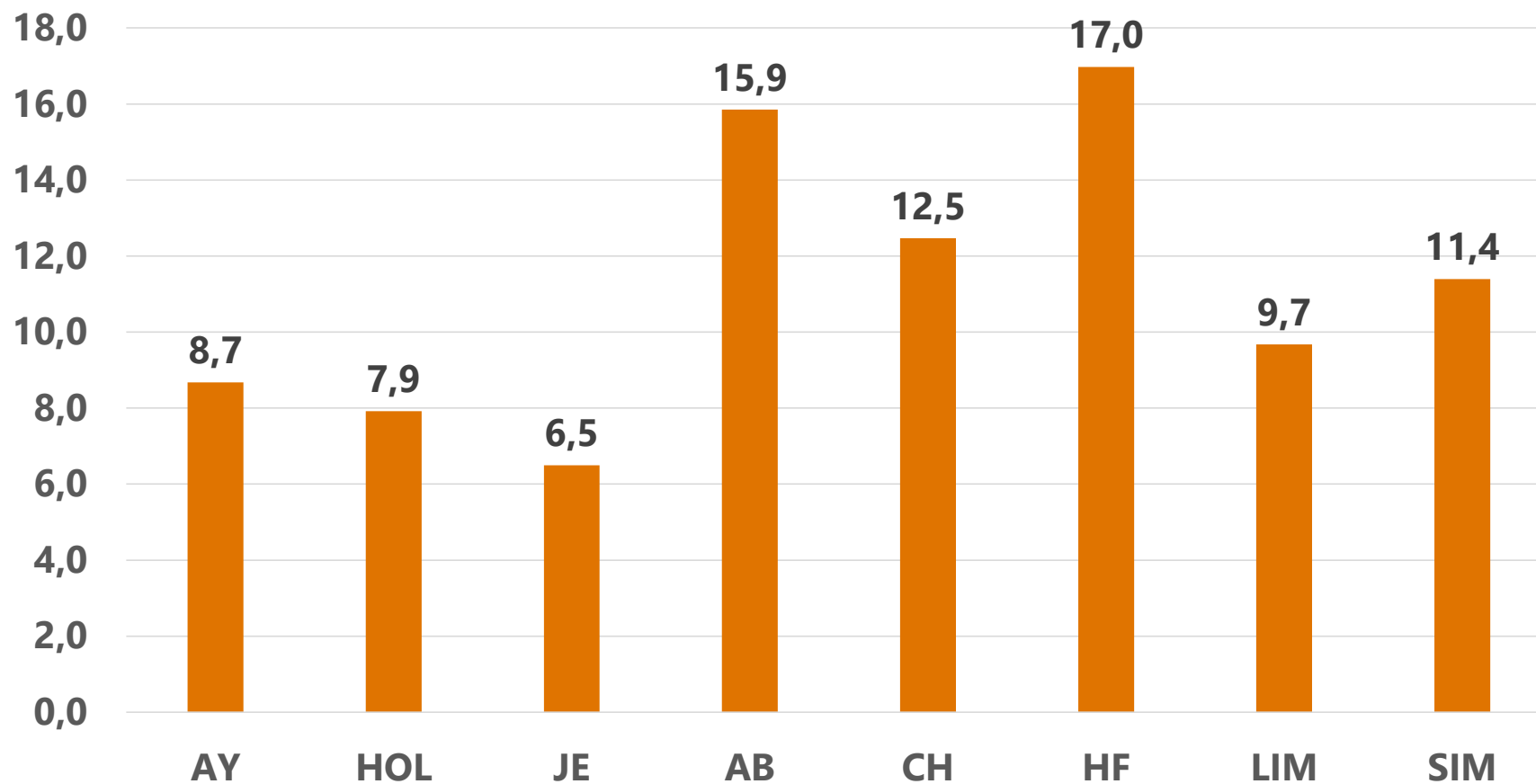
N2-lajitelman saanto, kg

N5-lajitelman (kalvot, jänteet) saanto, kg

N6-lajitelman (rasva) saanto, kg

Lehmien teurastulokset

Lypsylehmien osalta tarkasteltiin teuraspainon ja teurasiän vaikutusta ruhon laatuun ja lihasaantoihin.

Teurasiällä ei havaittu olevan näihin merkittävää vaikutusta, mutta teuraspaino sen sijaan vaikutti merkittävästi useisiin muuttujiin.

Teuraspainon nousu lisäsi:

- Ruhojen lihakkuutta
- Ruhojen rasvaisuutta
- Kilomääräisiä saantoja
- Rasvan osuutta saannossa
- N0-lajitelman osuutta saannossa

Teuraspainon nousu vähensi:

- Sisäfileen osuutta saannossa
- Sisäpaistin osuutta saannossa
- Paahtopaistin osuutta saannossa
- Jänteiden osuutta saannossa

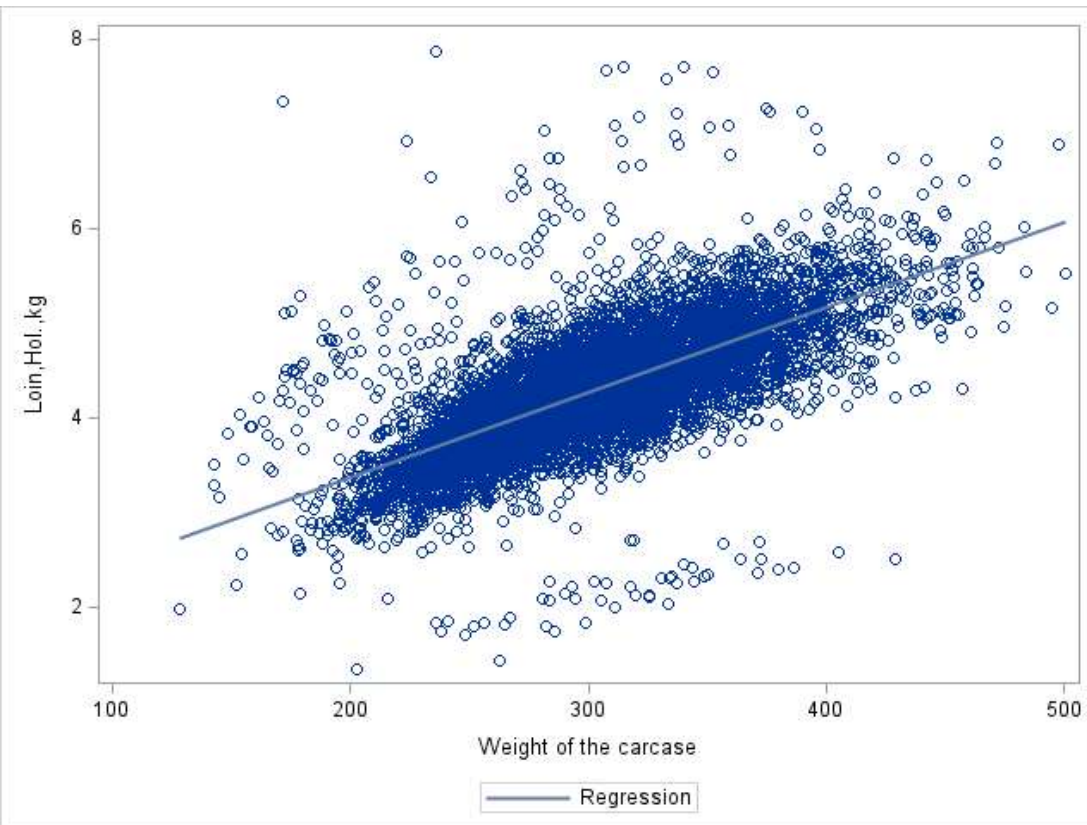
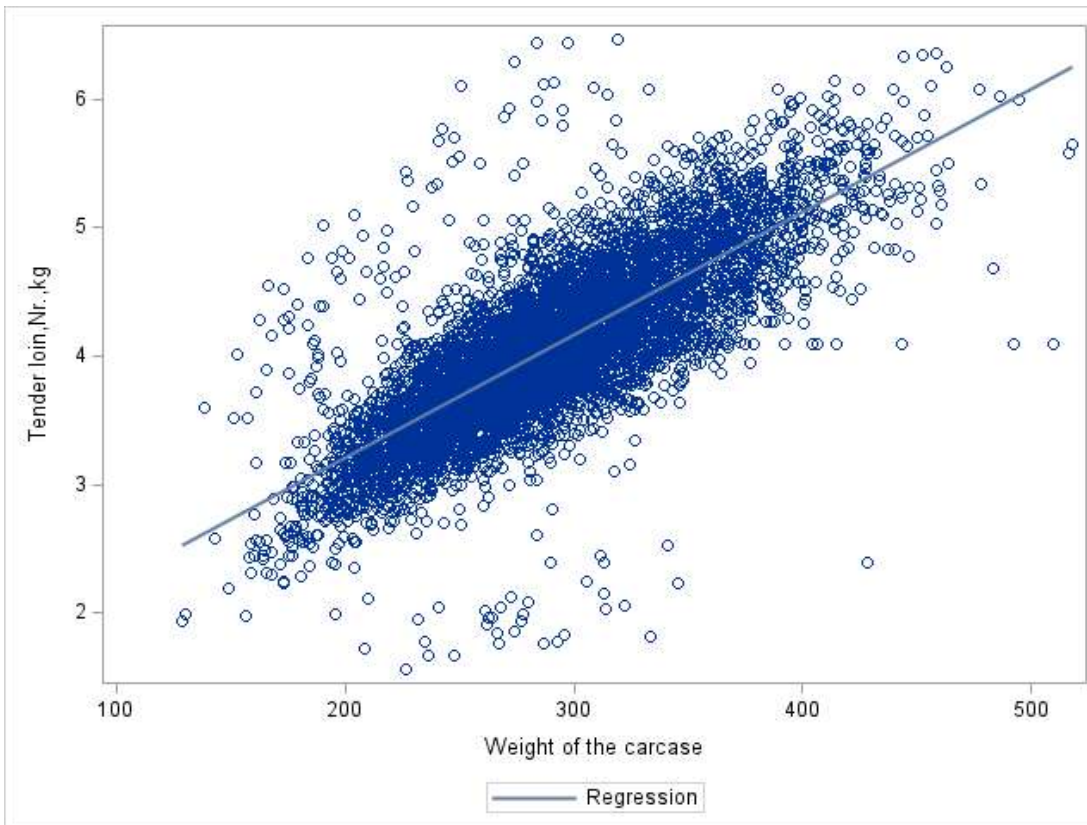
Teuraspainon nousu ei vaikuttanut:

- Ulkofileen osuuteen saannossa
- Entrecoteen osuuteen saannossa
- N2-lajitelman osuuteen saannossa

Teuraspaino vs. sisäfileen paino (kg)

Ay

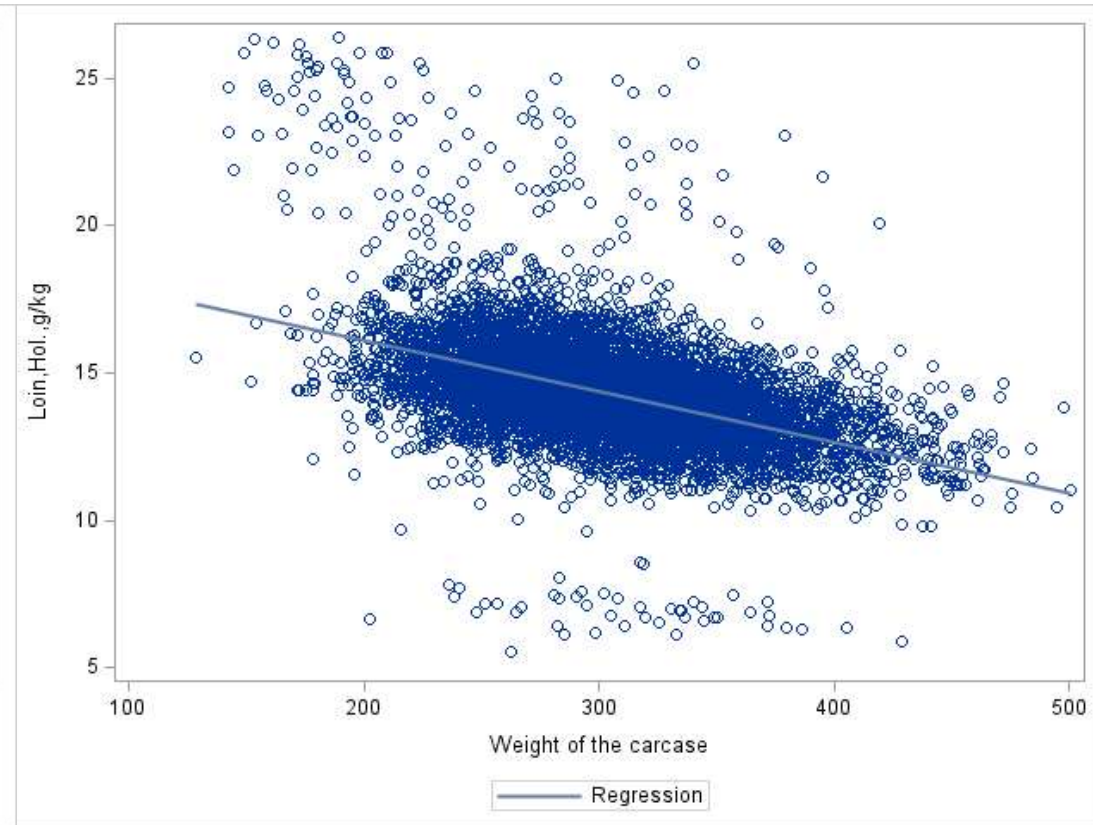
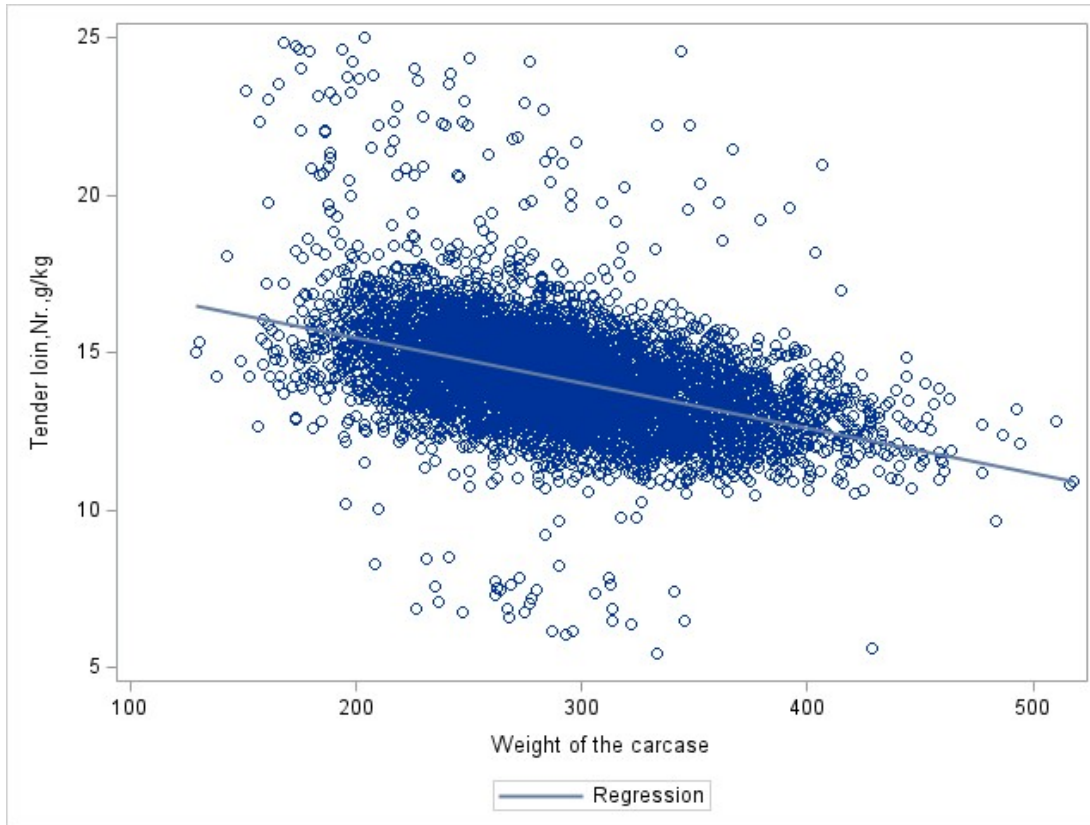
Hol

Teuraspaino vs. sisäfileen saanto (g/kg)

Ay

Hol

Kannattaisiko lypsylehmien teuraskunnostus?

Hankkeen yhtenä tavoitteena oli tuottaa tietoa lypsylehmien teuraskunnostuksen toteutuksesta sekä teuraskunnostuksen vaikutuksista ruhon laatuun ja lihasaantoon.

Mikäli erityisesti alikuntoisten lypsylehmien teuraskuntoa pystyttäisiin parantamaan, sillä voisi olla taloudellista merkitystä tuottajalle teurasruhon laadun parantuessa ja mahdollisten hylkäysten vähentyessä, jolloin tuottaja saisi lehmän teurasruhosta paremman hinnan.

- Teuraskunnostusta toteutettiin hankkeen kuudella pilottitilalla 1.4.2022-30.4.2024 välisellä ajanjaksolla.
- Kunnostusruokinta tehtiin lisäämällä kunnostettavan lehmän sen hetkistä väkirehumäärää kahdella kilolla päivässä.
- Kunnostusruokintaa toteutettiin neljän viikon ajan ennen teurastusta.

Teuraskunnostuslehmiä verrattiin lehtiin, joille ei tehty kunnostusruokintaa. Pilottitiloilta saadussa aineistossa teuraskunnostettuja lehtiä oli yhteensä 44 kpl.

Havaintoja teuraskunnostuksesta

Pieneksi jääneen aineiston perusteella ei valitettavasti voitu tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä lypsylehmien teuraskunnostuksen vaikutuksista eikä laskea sen kannattavuutta.

Muutokset maitomäärissä teurastushetkestä neljä viikkoa taaksepäin vaihtelivat sekä kunnostetuilla että ei-kunnostetuilla lehmillä, minkä vuoksi kunnostusruokinnan mahdollista vaikutusta maidontuotantoon ei voitu arvioida.

- Tulosten perusteella teuraskunnostus ei lisännyt ruhojen rasvoittumista, mikä oli etukäteen yksi huolenaihe.
- Saatiin vähäinen näyttö, että teuraskunnostus lisää ay-rotuisten lehmien lihakkuutta
- Ei vaikutusta ruhojen lihasaantoihin.

Pilottitiloilta saatujen kokemusten perusteella teuraskunnostuksen yksi suurimpia ongelmia oli suunnitelmallisten poistojen riittävän ennakkoinnin vaikeus. Kunnostusruokintaa pidettiin lähtökohtaisesti yksinkertaisena toteuttaa, mutta sen ennakkointi ja itse toteutus vaativat oman aikansa ja muistamista. Tuottajia motivoivana tekijänä oli mielenkiinto kokeilla jotakin uutta. Pilottitilana toimimisen haasteena oli kuitenkin ajan riittävyys.

Kiitos!

